

FDUV:s valteser på lätt svenska

Den 14 april 2019 är det riksdagsval.

Då väljer Finlands folk vilka personer som ska sitta i nästa riksdag.

Riksdagen beslutar om Finlands lagar.

Inför riksdagsvalet lyfter FDUV fram frågor

som vi vill att nästa riksdag ska förbättra.

Det kallar vi FDUV:s valteser.

I valteserna skriver vi vad vi tycker att borde ändras

så att personer med funktionsnedsättning och deras familjer

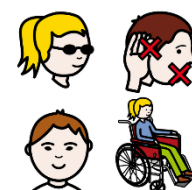
ska ha det bra och kunna vara med i samhället som alla andra.

Vi har också hittat på ett nytt begrepp, **ett funktionsrätt Finland**.

Med det menar vi ett Finland som gör rätt

i sådant som gäller personer med funktionsnedsättning.

FDUV vill att nästa riksdag arbetar för

allas rätt till en bra barndom

- Barn med funktionsnedsättning har rätt till en barndom som alla andra. Barn med funktionsnedsättning ska få vara med också om annat än habilitering. Habilitering är till exempel att träna att röra sig eller lära sig använda hjälpmedel.
- Familjer som har barn med funktionsnedsättning ska få hjälp så att de orkar med sin vardag. Familjerna behöver till exempel någon som sköter om barnen ibland så att föräldrarna får vila. Hjälp ska vara gratis.
- En del föräldrar sköter om sina barn som närståendevårdare. Närståendevårdare ska få ordentlig lön, så att familjerna har tillräckligt med pengar.

FDUV vill att nästa riksdag arbetar för allas rätt till kommunikation

- Personer som inte kan tala eller har svårt att uttrycka sig ska få hjälp för att kunna kommunicera, alltså göra sig förstådda och förstå andra. Till exempel bilder kan hjälpa vid kommunikation. Om man inte kan göra sig förstådd eller förstå andra är det svårt att vara med i samhället som alla andra och besluta om sina egna saker. Därför är rätten till kommunikation så viktig.

- Personer som behöver träna sin kommunikation ska få hjälp att göra det. Också anhöriga ska få hjälp att kommunicera med personen på ett bra sätt.

- Det är brist på talterapeuter, alltså personer som jobbar med att hjälpa dem som behöver träna sin kommunikation. Därför ska fler personer få lov att studera till talterapeuter.

FDUV vill att nästa riksdag arbetar för allas rätt till information och tillgängliga tjänster på webben

- Det behövs mer information på lätt svenska och tjänster på webben som fler kan förstå och använda.
- Finland behöver en plan för hur alla som behöver lättläst information ska få det. Rätten till information på lättläst ska skrivas in i lagen.
- Viktiga digitala tjänster som är riktade till alla i Finland måste ha lättlästa versioner. Det gäller till exempel banker och tjänster som har att göra med sjukvård.

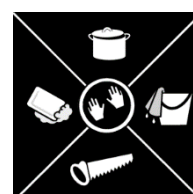
FDUV vill att nästa riksdag arbetar för
allas rätt till ett eget hem

- Många personer med funktionsnedsättning bor i grupphem.
Med rätt stöd kunde fler bo på egen hand.
- Alla ska ha rätt att välja var, hur och med vem de bor.
Många personer med intellektuell funktionsnedsättning
vill inte bo avskilt, utan som alla andra.
- Grupphem och boenden
ska vara tillräckligt små
så att de som bor där har det bra.
De ska till exempel kunna påverka
vad som händer i deras eget hem.

FDUV vill att nästa riksdag arbetar för
allas rätt till jobb

- Många personer med intellektuell funktionsnedsättning arbetar,
men få av dem får lön för sitt arbete.
Det leder till att många är fattiga.
Det är ett problem.
- Många fler personer med intellektuell funktionsnedsättning
kunde ha ett riktigt jobb.
De kanske inte kan jobba alla dagar,
men de kunde jobba några dagar i veckan.
Det borde vara lättare att jobba och få pension samtidigt.
- De flesta personer med intellektuell funktionsnedsättning
får sjukpension och deltar i så kallad arbetsverksamhet.
Också de ska få göra något meningsfullt
och få betalt mer än i dag.
I dag får de betalt mellan två och tolv euro per dag.

FDUV vill att nästa riksdag arbetar för
allas rätt till tjänster också efter en vårdreform

- Politikerna planerar en vårdreform
som påverkar hur tjänster och stöd
ordnas i framtiden.
- Det är viktigt att det finns
tjänster på svenska också i framtiden.
Det är också viktigt att tjänsterna planeras noga
så ingen blir utan stöd då mycket förändras.
- FDUV anser att
personer med intellektuell funktionsnedsättning,
ska få sina tjänster nära sitt hem.

